

slutning til at indgå i forhandlinger om en overenskomst om anlæg af et fremskudt dige. Hvis der skal gives folketinget mulighed for at tage stilling i sagen i indeværende folketingssamling, vil man ikke kunne afvente en overenskomstafslutning før forelæggelse af et lovforslag.

Da den tyske forbundsregerings tilkendegivelser i sagen er meget positivt og velvilligt formuleret, finder ministeriet, at der foreligger fornødent grundlag for fremlæggelse af et lovforslag. Det følger imidlertid af det anførte, at loven først vil kunne træde i kraft, når en aftale med forbundsrepublikken Tyskland er opnået. Det foreliggende lovforslag er derfor udformet således, at ministeren for offentlige arbejder fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden, jfr. § 13, stk. 1. Ved bestemmelsen i § 13, stk. 2, bemyndiges regeringen til at afslutte aftale med forbundsrepublikken om anlægget således, at den danske stat i forholdet til Tyskland indestår for anlæg og vedligeholdelse af det fremskudte dige. Det følger heraf, at der henstår visse spørgsmål til drøftelse og endelig stillingtagen i forbindelse med de forestående aftaleforhandlinger.

Digeanlægget og anlægsudgifter.

Digets sikkerhedsniveau sættes til en middeltidsafstand på 200 år på tilsvarende måde som fastlagt for forstærkningen af Ribe dige. Ved begrebet middeltidsafstand forstås man den beregnede, gennemsnitlige tidsafstand mellem stormfloder, der medfører vandstandshøjder, der er kritiske for diget.

Det fremskudte dige vil ved grænsen slutte sig til den tyske del og derefter forløbe parallelt med Højer dige til Højer kanal, hvor et nyt slusebygværk opføres. Slusen udføres som en lukket sluse. Herfra føres diget i en ret linie til et punkt ca. 100 m nord for det eksisterende Emmerlev diges nordligste punkt, hvor det slutter sig til tilstrækkeligt højt land. Diget vil få en længde af 8,6 km. Dige-kronens kote er beregnet til DNN + 7,45 m under forudsætning af en retlinet ydre digeskråning med anlæg 10, hvilket profil man på dansk side på sagens nuværende stade er tilbøjelig til at foretrække. Den ydre digefod gives en bredde af 50 m og udenfor digeskråningens nederste punkt etableres et digeforland i yderligere omkring 100 m's bredde. På den udvendige digefod anlægges en 3 m bred vedligeholdelsesvej, og på digets indre side udføres en vejbelægning i en bredde af 3 m og vigepladser.

Anlægget anslås at ville koste 85 mill. kr. (i prisniveau juli 1976) mod en anslået udgift ved for-

stærkning af de eksisterende Højer dige og Emmerlev dige på 60 mill. kr. Overslagssummen indbefatter en anslået anlægsudgift til slusen på 11 mill. kr. (excl. moms), halvdelen af udgifterne til en lav vejdamning i grænselinien i øst-vestlig retning samt udgifter til det nævnte forland og de omtalte veje. I sommeren 1976 er der foretaget en indledende geoteknisk undersøgelse, der danner basis for de skønnede anlægsudgifter, navnlig med hensyn til sætningstillæg. Det må imidlertid bemærkes, at yderligere forundersøgelser må udføres, og at der alene foreligger et skitseprojekt.

I overslaget er der ikke indregnet udgifter til en direkte adgangsvvej fra den eksisterende Højer sluse til den nye sluse. Spørgsmålet om, hvorledes en sådan kan tilvejebringes, er sammenhørende med udnyttelsen af området mellem digerne, jfr. nedenfor om eventuel indretning af et indvandsreservoir. Et dige for dette reservoir vil eventuelt kunne udbygges til at rumme en sådan vejforbindelse.

Endelig beslutning om, hvorledes den nye sluse på den mest hensigtsmæssige måde skal passes, har endnu ikke kunnet træffes. Det må imidlertid forudses, at der i forbindelse med det nye slusebygværk bør opføres en bolig for en slusemester ved selve slusen. Udgifterne hertil er ikke indregnet i overslaget.

Om fremskaffelse af materialer til diget skal bemærkes, at der forudsættes indpumpet sand som fyld fra søterritoriet.

Indvandsproblemet.

Den vandmængde, der tilføres Vidå, er efterhånden blevet forøget, og dette samt andre forhold bevirker, at digerne langs Vidå mellem Tønder og Højer sluse ikke kan anses for tilfredsstillende, i særdeleshed ikke, når storm og højvande gør det nødvendigt at holde Højer sluse lukket i 2-3 tidevandsperioder således, at indvandet opstemmes i åsystemet. Indtræmmen er sådan situation samtidig med en stor afstrømning eller i tilfælde af is i Vidåen, udsættes ådigerne for en yderligere belastning.

Mulighederne for en permanent aflastning af åsystemet er undersøgt af et sagkyndigt udvalg, nedsat under Samordningsudvalget for Tøndermarsken, der henhører under landbrugsministeriet. Udvalget pegede på tre løsninger:

a) Tilvejebringelse af yderligere reservoirkapacitet bagved de nuværende diger.

b) Tilvejebringelse af yderligere reservoirkapacitet i det nyinddiggede landområde (den nye kog) mellem de eksisterende diger og et nyt fremskudt dige.